



Да нас не чују аналитичари, друштвени токови су непредвидиви. Посрнула привреда ЕУ може највећу финансијску инјекцију добити на поклон, као резултат нарастајућег сукоба Кине и САД.

Баш када је значајан пад вредности евра од 10 одсто за три месеца, у односу на такође слаб долар, јасно указао на дубоке структурне привредне проблеме ЕУ и нарочито проблеме монетарне одрживости евра у 16 веома различитих привредних амбијаната земаља еврозоне, сукоб Кине и САД дошао је као дар с неба за ЕУ.

Да подсетимо, америчке компаније закључиле су уговоре о продаји наоружања Тајвану у вредности од 6,4 милијарде долара, а Кина је одмах оштро реаговала најавом санкцијама које ће предузети према тим компанијама.

Прва анализа је показала да та исте компаније, које продају робу за 6,4 милијарде долара Тајвану, са Кином имају деценијске уговоре вредне преко 300 милијарди долара.

У томе предњачи компанија „Боинг“, која ће се, ако до испоруке оружја дође, такође наћи под ударом кинеских санкција.

Обама је одговорио да ће извршити притисак на Кину да поштује слободну трговину, на шта је Кина, преко аналитичара, подсетила да је највећи поверилац америчких државних обвезница и да би само одустајање даље куповине истих учинило тржишно немогућим план новог задуживања САД за рекордни износ од 1,6 хиљада милијарди долара, ради покривања буџетског дефицита у 2011. години (сукобљавања Кине и САД око Тибета и Ирана који се одвијају у исто време остављамо по страни, мада политички чине део исте приче).

Најгоре што ЕУ може да се догоди је да не дође до испоруке оружја Тајвану, зато што у могућем сукобу између Кине и САД ЕУ невероватно може много да профитира. Ако се сукоб избегне, онда ЕУ остаје са својим нагомиланим проблемима, без визије како би се

они уопште могли решити.

Ако Кина откаже „Боингу“, ето наруџбине за „Ербас“. Ако САД оптерете кинеску робу дажбинама као санкцију за „непоштовање слободне трговине“, или предузму неку другу дискриминаторску меру, ето прилике за робу из ЕУ на тржишту САД због смањене конкурентности робе из Кине и конкурентније цене робе из ЕУ због пада вредности евра.

Ако Кина престане да купује америчке обвезнице, појавиће се проблем у шта да пласирају тај новац и то је прилика за финансијска тржишта ЕУ. А ако дође до потпуне ескалације сукоба, па Кина одлучи да повуче доларе из САД, онда говоримо о 700 милијарди додатних долара који траже пласман. То је осам пута више од укупне интервенције земаља ЕУ у сопствену привреду у 2009. години.

Биће занимљиво пратити како ће се Обама извући из непаметне ситуације у коју је упао продајом оружја Тајвану, пошто САД реално не могу да приморају Кину ни на шта и никакве контрамере не долазе у обзир.

Ово просто зато што је америчка привреда власник 50 одсто укупног извоза из Кине у Америку, па је свако санкционисање кинеске привреде 50 одсто заправо санкционисање сопствене привреде. Стандард грађана Америке добрим делом заснива се на јефтиној роби из Кине и потрошњи тих истих грађана коју преко куповине обвезница финансира Кина. Такође, Кина има могућност самосталног развоја на основу кредитирања сопствене потрошње из средстава резерви у наредних пет година, без било каквог задуживања, а САД не могу да преживе ни годину на постојећем нивоу без минималног додатног задуживања од преко 1.000 милијарди долара.

Са друге стране, ако би наставили овим путем задуживања и у наредних седам година САД би дошле тамо где је данас Грчка.

Ако Обама буде паметан, ЕУ је у проблему. Великом проблему. Грчка, Бугарска, Мађарска, Румунија, Летонија, Литванија, Естонија, све су те земље буквално банкротирале.

Најзанимљивија је Грчка. Иза сцене, постоји велики притисак Немачке да Грчка узме кредит од ЕУ како би кренула путем изласка из кризе. Грчка се томе опире и тврди да ће моћи сама да се задужи и тиме добије неопходно време за консолидацију.

Зашто Немци хоће да им дају паре? Па зато што процењују да ће на крају морати да им дају паре свакако, само ће то бити више пара и биће изгубљено време.

То на примеру изгледа овако: ако се Немачка задужи за 45 милијарди евра колико је отприлике Грчкој неопходно у 2010. години, на немачку обвезницу камата је 1,5 одсто. Ако Грчка крене са задуживањем, она не може да иде са тако великом емисијом, него са много мањом и то је већ урадила, продала је обвезнице за око 3,5 милијарди евра. Али са каматом од око 6 одсто. И тако се, рецимо, сукцесивно задужује за 15, 18, или 20 милијарди евра, али на крају то буде недовољно за спасавање. И онда опет Немачка може да бира: да ли да избаци Грчку из еврозоне, што је за концепт Европе како је види Немачка неприхватљиво, или да плати потребне паре Грчкој. Само у том тренутку плаћа и непотребну разлику у камати и изгубљено време.

Оно што Немце додатно мотивише да понуде кредит је и питање контроле трошења пара. Када се задужује Грчка, они и контролишу трошење новца, а то брине не само Немце, него и све друге инвеститоре. Када Немачка дâ паре, она и контролише трошење.

Све ово је у реалном животу запетљано бројним ЕУ институцијама, процедурама, дипломатијом, али када се све разгрне, онда је то буквално само Немачка и можда нешто мало Француска. Скандинавци су већ рекли да им на памет не пада да дају паре Грцима.

Остали не да немају пара него су додатно у великим финансијским проблемима: Шпанија, Португал, па и Италија. Италија је сада донела пропис по коме је легализовала криминални новац, тако да се у италијанске банке из криминалних токова слило скоро 100 милијарди евра и то је знатно ојачало банке (ослабљене су Швајцарска и оф-шор дестинације).

Поклон за ЕУ

Пише: Бранко Павловић
петак, 05 фебруар 2010 11:59

Из угла инвеститора поглед на ЕУ делује забрињавајуће и потпуно различито од изјава ЕУ званичника: они беже из евра чак и у проблемима бременити долар, јер им и он изгледа данас сигурнији.

Сва је прилика да ће се тај тренд наставити и даље у 2010 години, пошто ЕУ тек улази у годину изразитих социјалних тензија. Осим ако САД не испоруче оружје Тајвану.